

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Vivat sequens?

Nu puterăm în nrul trecut să ne estindem asupra necesității de a se convoca cluburile alegătorilor români din toate părțile transilvane și ungurene. Dar în privința aceasta nici că era lipsa cea mai urgentă, de oare ce noi, îndată la începutul anului, în articolul „campaniile viitoare”, am atins cestiunea. Tot ce am pute face și ce mai facem este, ca să înprospetăm lucrul, ca să nu se dea uitării.

Nu vom fi prea optimiști, dacă presupunem că Clujenilor le vor urma în curînd alții și alții și ear' alții din toate părțile locuite de români. Necesitatea de a se într'unî resp. a se reorganiza cluburile electorale este evidentă; legea o admite. Nu ne stă așa dar nimica în cale de a ne exercita un drept constituțional, de cât doar indiferentismul sau nepăsarea noastră, care dacă nu contribuie singură, ajută și înăspresce pozițiunea noastră.

Se poate că se vor afla pe ici, pe colo, câte un fanatic hyper-„patriot”, sau poate și niscai foi, cari ar timbra de agitațiune nisuița românilor de a usa de dreptul electoral, pe care nu li' poate disputa nimenea. Este consult, ba raționabil chiar, ca în gura astorfel de ființe să nu se uite nimenea. Ignorate asemenea exclamațiuni eventuale, este tot odată și un mijloc de a îmblânzi pe hyper-„patrioți”. Aceștia se incurgiază numai, când vîd că amenințările lor au efect.

Am mai avî multe de ăis în materia aceasta. Credem că de astădată va fi de ajuns și atata.

Energie dar, stăruință și asigurăm pe ori și cine că respłata nu va întărdia.

Revista politică.

Sibiu, în 21 Ianuarie 1883.

În partida independenților maghiari sînt simptome de secesiune. „P. Lloyd” scie că secesiunii au de gînd a-și crea nu numai club separat, ci a se constitui în partidă nouă. „Pesti Napló” află că secesiunii independenților s'au pus în relațiuni cu cei, cari nu se țin nici de o partidă. Se vorbește că partida care rămîne pe basa programei independente, în cestiuni de reformă va fi cu desăvîșire liberală și aplecată a lua parte în delegațiuni.

Conferența dunăreană se va într'unî Luni la Londra. Părerile despre reeșitul conferenței sînt diverse. Din elegiile oficioaselor dela Budapesta și

Viena, șansele numai la părere sînt pentru propunerea Barrère. Temerea este mare că diplomația rusească va paralisa pe sub mână propunerea.

În Franția s'a petecit cum s'a putut un ministeriu. Dacă va fi și trainic ministeriul, este greu a spune. Crisa ministerială delăturată pare că are să facă loc unei crise constituționale. În organe franceze, de altmintrea serioase, se repeșese strigătul după un apel la țeară, cărui negreșit iar premerge disolvarea camerei actuale franceze. Care va fi respunsul în urma unui eventual apel, putem să ne închipuim, când cetim că în Franția apusană royalistii depărtează emblemele republicane de prin școale.

În mai multe ăiare din Bucuresci cetim, că regele Carol a primit o scrisoare dela împăratul Germaniei. Se dice că regele aștepta cu multă nerăbdare această scrisoare.

Cestiunea Evreilor în casa deputaților Ungariei.

În casa dep. ungară, continuându-se la 11 curent debaterile asupra cestiunii Evreilor, a luat cuvîntul Mocsary și dice, că cu toate rezultatele atinse de agitările antisemitice aici și în străinătate, nu poate considera așa numita cestiune evreiască ca o cestiune serioasă politică, a cărei soluțiuni să se poată aștepta dela legislativă. Numai într'o privință ar pute participa camerele la soluția acestei cestiuni și anume prin introducerea căsătoriei civile generale, dar aceasta trebuie introdusă în formă obligătoare, ear' nu numai, ca să se poată face căsătorii între Evrei și creștini. Astfel ar trebui să se completeze emanciparea și aceasta ar fi soluția cestiunii Evreilor, cum ar trebui să se facă de corpurile legiuitoare. Oratorul nu speră nici dela acest mijloc, că va împrăștia în curînd prejudețele, căci ceea ce au stricat 2000 de ani nu se poate îndrepta în câți-va ani.

Judaismul a fos' persecutat și așasat 2000 de ani; în acest timp Evreii au fost fără patrie și toată dragostea și simțul comun ce a avut, le-a întors spre religie. În această epocă de persecuție, unele din particularitățile sale s'au desvoltat mai pronunțat și oare-cari elemente ale sale au devenit tipice, cari încep a se perde, de când soarele libertății luminează și pentru această confesiune. Dep. Istoczy a ăis eri că Evreii patriei noastre au devenit mai răi, de când a fost emancipați. Esperiența ne arată contrariul; de atunci Evreii Ungariei au încetat de a

se ocupa numai cu comerțul; ei se arată deja pe toate terenele de producție; progresul este evident și creștinii vor avî în curînd ocașiunea să învețe dela Evrei și pe alte terenuri aceea stăruință și perseveranță, la cari erau să și mulțamească succesele de până acum.

Sciu antisemiții o altă metodă pentru soluția cestiunii Evreilor?

Ne pot ei da un alt mijloc aplicabil, fie el cât de radical, prin care să ajungă la acelaș rezultat? Istoczy a ăis eri, că să se desființeze earăși emanciparea. La ce să fie bun așa ceva? Evreii n'au fost emancipați de mii de ani și în stare neemancipată și-au câștigat acele averi mari, care fac pe Evrei așa de grozavi în ochii adversarilor lor.

Cât privește petiția din Topolca, oratorul vede în ea numai o rătăcire socială și despre subscriitorii acestei petițiuni se poate ăice: „Doamne iartă-le lor, căci nu sciu ce fac!”

Petiția cere respingerea tuturor proiectelor privitoare la introducerea căsătoriei civile. Aceasta e reacția cea mai neagră, ce nu poate fi în destul combătută. (Aprobări.) Și eu fac aceasta în numele partidei mele, care și-a propus nu numai să lupte pentru independența Ungariei și progresul liberal, ci să combată ori-ce tendență de reacție. Eu primesc propunerea comisiunei de petițiuni. (Aprobare generală.)

Daniil Irányi e convins că adunarea va respinge tendențele alegătorilor din Topolca. Cu toate acestea crede necesar să mai esplice unele detalieri din aceea petiție spre a arăta celor 2100 cetățeni subscriși că măsurile cerute de ei nu sînt numai antiliberales, dar nici nu ar înlătura relele ce s'ar fi produs prin emancipare. (auđi!) Apoi Irányi enumeră fazele, prin care a trecut cestiunea evreilor în Ungaria voind să demonstre că emanciparea dela 1867 a fost fructul tendenței celor mai mari cugețători și mai nobile spirite în timp de secole. (Auđi! Auđi! Sgomot.)

Irányi: Rog să nu fiu întrerupt! (Uitându-se la Istoczy.)

Victor Istoczy: Protestez contra acestui atac. (Sgomot, mișcare.)

Președintele: (sună) Rog să nu întrerupeți pe orator.

Ugron: Dacă d. Istoczy nu vrea să fie linisnit, atunci să plece.

Istoczy: Aceasta e o nerușinare. (Mare sgomot.)

Ugron: Dacă d. Istoczy vrea să fie grosolan, atunci să se ducă de aici; n'are ce căuta aici; să se ducă la aceia cu care se potrivește! (Nelinisce.)

FOIȚA.

Cristian Waldo

sau

CĂILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus de E. B.)

(Urmare 8).

— Apoi... ai ăis da?

— Am ăis: „Da, să mergem în Dalecarlia, de oare ce înă dai o lună de ăile să mă socotesc. Eu nu eram mănioasă a vedî o țeară nouă, festivități, fețe omenești în sfîrșit.

Dar, de o săptămână de ăile, de când sîntem în țeara aceasta, îți jur, domnule Goefle, că aflu baronul încă mai neplăcut, de cât mi se părea la început.

— Dară Dta poți afla în casa baronului... de nu s'a fi întemplat deja, vr'o persoană mai puțin neplăcută, căreia i-ai pute deschide inima, precum o faci în momentul acesta, și care îți va da speranța fericirii și curagiul rezistenței, mai bine de cum o pot face sfaturile unui avocat bătrîn!

— Nu, domnule Goefle, eu n'am să-mi deschid inima nimînu, decât Dtale și sciu bine că nu voi

avî încredere în persoanele din castelul dela Waldemora. Eu vîd prea bine, că baronul și le-a ales foarte isteț între cei obligați și cei ambițioși, cari îl tem sau îl măgulesc, și toți acești oameni, afară de unele persoane însemnate, cari nu-mi fac curte, mi se închină ca și când aș fi deja nevasta patronului lor. Eu simț numai despreț și ură pentru curtizanii din provincie, pe când în Dta am încredere, domnule Goefle. Dta ești îngrijitorul trebilor baronului, însă nu ești vasalul său. Mândria și independența caracterului Dtale sînt bine cunoscute. Veđi! mătușa mea n'a isbutit să mă înșele.

Ea mi-a spus că Dta îi aprobezi toate ideile, că eu voi afla în Dta un prigonitor plin de ironie și despreț a visurilor mele romantice; dară fratele domnișoarei Potin, care este guvernator într'o familie din provincia Dtale, te cunoaște mai de aproape.

Scii pe dl Iacob Potin, căruia i-ai făcut serviții...

— Da, da, un minunat băiat!

— Minunat nu, el este ghebos!

— Minunat în privința morală! Gheba, nu face nimic.

— Adevărat, el este un bărbat distins, el ne a spus atâtea lucruri frumoase de Dta, de m'am resoltat a te vedî în dosul mătușei mele. Domnișoara Potin, care cercetează cu istețime toate lucrurile, a sciuț ăia și oara pe când erai așteptat

în castelul nou. Ea a pândit sosirea Dtale, ea a sciuț, că aflând prea multă lume în castelul nou, ai tras la Stollborg.

Ea m'a înștiințat trăgîndu-mi cu ochiul, după ce isprăvisem toaleta de bal în prezența mătușei mele. Mătușa mea merse apoi în odaia sa, ca să se imbrace, ceea ce ține tot deauna cel puțin două oare. Domnișoara Potin a rămas în odaia mea spre a inventa pretește ce aveau să mă dispenseze de a mă înfățișa înaintea contesei în cas când ar întreba de mine. Eu m'am furișat pe o scară ascunsă, până la țermul lacului, unde Potin a pus pe credinciosul Peterson să mă aștepte cu sania și eată-mă!

Dară, ascultă! mi se pare că fanfarele din castelul nou anuncie deschiderea balului.

Trebue să mă duc în grabă.

Și sermann vizitiu degeră așteptându-mă! Adio, domnule Goefle; binevoești a'mi permite să reviu mâne pe ăiuă, până ce doarme mătușa mea! căci ea joacă și se ostenește mult la bal; ași pute veni ușor preumblându-mă cu guvernanta mea.

— Altcum, de s'ar mânia mătușa Dtale, respunse Cristiano cu un accent mai tinăr, ca cum ar fi fost să fie, Dta îi poți ușor spune că eu îți vorbesc în sensul ei.

— Ba nu, ăise Margareta, avertisată prin o neincredere mai mult instinctivă decât întemeiată,

Irányi: În corpus juris găsim multe date că legislația ungară s'a ocupat cu cestiunea evreilor și în secolii trecuți. Deja în decretul sfântului rege Ladislau, găsim dispoziții, ce poartă timbrul acelor timpuri întunecoase. Și acest spirit se vede în toate legile ce s'au creat până la finele secolului trecut. Dela 1790 datează prima lege relativă la evrei, în care se arată un spirit luminat și umanitar. Prin această lege li s'a promis evreilor să se stabilească prin orăse. Dieta dela 1790 n'a ramas streină de curentul filosofic al veacului 18 a și de spiritul revoluției franceze; aceea dietă n'a putut rămâne indiferentă față cu trista soartă a acelei rase nenorocite. De atunci s'a manifestat în legislațiunea noastră tendința de a întinde drepturile evreilor.

Articolul 29 din legea dela 1840 dă evreilor dreptul de a se stabili prin sate și orașe și de a se ocupa liber cu arta, știința și industria. Legea a mai dispus, că nu numai creștinii, ci și evreii să nu fie citați la judecată în sărbătorile lor și în aceste zile să nu li se prezente polițe. Cu toate legile aceste evreii au fost numai suferiți în țeara noastră. A fost rezervat glorioasei epoci din 1848, ca și în privința aceasta să lucreze pentru liberalism și umanitate. Spiritele mari din acel timp au cerut emanciparea evreilor prin publicistică și pe arena luptelor politice. Și emanciparea s'ar fi făcut atunci, dacă nu surveneau casuri neașteptate. Dieta din Pressburg, ce a desființat iobăgia, ar fi introdus și emanciparea evreilor, dacă din această cauză nu s'ar fi întâmplat în Pesta și Pressburg contra-demonstrațiunile, cari au silit dieta să amâne decretarea emancipării. Dar deja la 1849, 28 Iulie, dieta din Szegedin a proclamat egala îndreptățire a evreilor cu creștinii.

Când ministrul de atunci Szemere, își terminase lectura proiectului de lege, acesta a fost primit cu entuziasm de către Cameră. A fost o mare serbare a dragostei creștine și umane. Ministrul a lăudat patriotismul arătat de evrei în luptele pentru libertate. Acel proiect n'a devenit lege, dar Camera Ungariei a proclamat deja acum 33 ani marele principiu al egalei îndreptățiri. Apoi a venit timpul absolutismului, ce a fost greu pentru toți și mai greu pentru evrei; pentru patriotica lor purtare în resboiu li s'a impus o grea contribuție. Cu absolutismul a dispărut și apăsarea evreilor. Restabilindu-se constituția națiunii, aceasta a creat art. 17 la 1867 despre egala îndreptățire a israeliților. Păcat, că tot odată nu s'au înlăturat obstacolele ce opresc căsătoria între creștini și evrei. Oratorul îndeamnă dela 1869 pentru introducerea libertății religioase și a cununiei civile. În fine s'a prezentat proiectul de lege asupra căsătoriei dintre creștini și evrei. Și eată că se găsesc oameni, care vor să nimicească ce s'a dobândit cu mare trudă. Numai miopia și presumpția poate tinde la așa ceva.

Oratorul cunoaște erorile; evreilor el nu'i scusă, dar va ridica unele cauze ale acelor erori. De mii de ani evreii au fost fără drepturi și ignorați, excluși dela orice ocupațiune cum se cade, desprețuiți de creștini. Astfel au fost siliți să recurgă la resurse de câștig, ce sunt contra legilor moralei. Numai egala îndreptățire a putut pune capăt acestei stări de lucruri, căci servitutea nu îndreptează.

Oratorul examinează rezultatele practice ale emancipării evreilor în Ungaria. Prin funcțiile comu-

nale se află puțini evrei. Au mai mult posturi la stat. Nimeni n'a auzit că ei sânt mai puțin capabili și mai puțin conștiințioși decât alți funcționari. Evreii figurează în numărul prea mic în cercetările criminale și disciplinare.

Cu dreptul de alegere evreii au abusat în mod infam; aceasta e adevărat. Dar n'au făcut tot așa toate confesiunile creștine?

Emanciparea a permis evreilor să și câștige averi imobile și în această privință se ridică plângeri contra lor, că ar fi ruinând clasa proprietarilor de moșii. Ruina proprietarilor mai mici este un fapt, din nenorocire. Dar cine cutează să dică, că aceasta nu s'ar fi întâmplat și dacă evreii nu aveau drept de a cumpăra moșii?

Evreii au avut o serie de drepturi civile și înainte de emancipare. Deci petiția tinde de a lua îndărăt dela evrei dreptul de a fi funcționari, de a cumpăra moșii și dreptul de alegere. S'au gândit oare cei cu petiția, cât de injust ar fi de a se lua evreilor drepturile, de cari se bucură de mai mulți ani? S'au gândit, că congresul din Berlin a impus Serbiei și României egala îndreptățire a evreilor drept o condiție pentru independența lor? Noi să rămânem îndărapt acestor țeri?

Ni se va obiecta, că n'avem să ne îngrijim de străini. Atunci să cercetăm ce urmări ar ave desființarea emancipării. Evreii avuți ar pleca în Austria; ar rămâne evreii mai săraci și mai incuți; aceștia ar deveni Parias și mai ostili creștinilor. Cine a fost serv, simte numai invidie către cel liber; Dar cine a fost liber și devine earăși serv, acela simte ură și răsbunare contra persecutorului. Evreii bogăți și-ar lua banii cu ei: banul s'ar scumpi în țeară: o parte dintre lucrători ar rămâne fără ocupație; pământul ar perde în preț. Evreii earăși s'ar ocupa numai cu comerțul și industria, și creștinii ar fi espuși unei concurențe mult mai mari.

Irányi vorbește apoi despre evreii din Ungaria de sus și arată, că emigrarea lor, nu este în interesul elementului maghiar, dar nici chiar în interesul evreilor.

Camăta e un mare rău, dar în privința aceasta avem deja un proiect de lege. Oratorul declară că la discutarea proiectului va cere neexecutarea datoriilor de cărciume. Apoi oare de ce să se formeze societăți care să combată.

Evreii să fie ținuți a și da copii în școale publice sau private, cari au institutori buni și a înceta cu școalele lor ascunse. Apoi să se introducă căsătoria civilă; trebuie înlăturată deosebirea dintre creștini și evrei?

Spre a se face mai iute asimilarea, este necesar ca evreii, să și espună toate dogmele într'un congres și să și reformeze obiceiurile învechite.

Dar după toate acestea trebuie întărită societatea creștină intelectual și moral, ca să poată rezista tuturor influențelor rele. Cătă să deschidem poporului mai multe isvoare de câștig; poporul cel ruinat din Ungaria de sus trebuie colonizat în alte părți: să se formeze apoi societăți de moderație și să se reducă numărul sărbătorilor, care măresc lenea și nu religiositatea.

Pentru a înainta activitatea și economia în poporul ungar, ar fi de trebuință să se realizeze cerințele partidei independenților, de a forma armata ungară independentă, căci fii proprietarilor unguri ar intra mai bucuroși în ea; apoi să se înființeze teritoriul vamal independent, prin care s'ar ridica in-

dustria ungară. Pe aceste căi se pot remedia relele, ear nu în modul indicat de cei cu petiția.

Oratorul nu scie, dacă Adunarea va aproba intențiunile sale, dar de un lucru e sigur: ea nu va călca pe terenul răpirei drepturilor altora, ceea-ce poate recomanda numai cel scurt la vedere, cu ură de rasă și cu prejudeții. Datoria noastră este să ținem sus dreptatea, rațiunea de stat și onoarea națională. Deci el acceptă avisul comisiunii de petițiuni (Aprobări vii.)

Julie Verhovay constată, că cestiunea evreilor a aflat în Ungaria un teren foarte roditor; însuși Irányi, care a fost un amic așa de călduros al evreilor, e silit acum să examineze defectele. Liberalismul e un lucru frumos, dar el nu vrea să fie mai liberal decât patrioții dela 1848. Liberalismul la noi e de trei feluri: liberalismul frasei, pentru care se cere numai un gât bun (Hegedüs: Așa este! Ilaritate); liberalismul doctrinei, care însă e desmintit prin fapte, căci locuitorii primitivi din comitatul Șaroș, cari au luptat pentru libertate, sânt siliți să emigreze, spre a face loc altei emigrațiuni, ce le ia pânea dela gură; al treilea, liberalismul evreilor, care se resfață pe toate terenurile și reclamă libertatea de a pute exploata toate clasele societății, care însă dispore, îndată ce e vorba de adevărat liberalism. Dacă voim să fim liberali cu ori ce preț, atunci trebuie să acceptăm și clauza de rezistență în Charta magna, drept prim postulat al liberalismului, căci Bulla lui Andreiu II s'a făcut, după ce camăta cauzase grozave devastări.

În evul mediu clerul avea toată puterea; după reformație puterea ajunse în mâna principilor: acum domnește democrația prin puterea presei, care însă este în mâinile evreilor. Dacă este a se zdrobi această putere, atunci să se primească propunerea Oratorului și anume: Casa cere dela guvern:

1. Să lucreze cu toată greutatea și influența sa ca organizarea interioară și esteroară a corporației religioase ebraice să se stabilească conform cerințelor timpului și să se asigure un esercițiu tot mai eficace a dreptului de supraveghere al statului.

2. Dimpneună cu un proiect de lege pentru ștergerea tuturor școalelor ascunse ale Evreilor, să se presinte și o dare de seamă asupra măsurilor luate pentru regularea instrucției populare și teologice a Evreilor.

3. Până se va regula prin lege matricolele evreiesci, să se dispună că ținerea de pană acum a matricolelor să se înlătore, și pe viitor să nu se mai eludă așa sistematic interesele statului de impozite și armată.

4. Să se modifice legea asupra dreptului de patrie, în cât să se pună stavilă emigrațiunii evreilor, care periclitează scopurile morale, culturale și de drept ale statului.

5. Să se dispună măsuri severe contra falsificării mijloacelor de hrană și beutură, și mai ales contra exportului articolelor falsificate și să se reguleze dreptul de licență a beuturilor și dreptul de a ține birturi.

6. Raporturile industriale să se reguleze cât mai repede și mai bine.

7. Să se presinte un proiect de lege asupra regulării raporturilor de proprietate și credit și să se prevadă ca o parte oare-care din moșii să nu poată fi licitată, în cât pe de o parte moșile să nu tot scază în preț și pe de alta să nu se slăbească pământul fiind stors peste măsură, schimbându-și posesorii necontenti.

eu nu voesc să o batjocuresc, și poate a și face mai bine de n'ași mai reveni. Dacă-mi promiți că o voi face să renunțe îndată la acest măriș odios, numai este de lipsă să te supăr cu neliniștea mea.

— Îți jur, că mă voiu interesa de Dta ca de propria mea fiică, replică Cristiano, luându-se mai mult în seamă; însă este de lipsă să mă ții în curentul efectului ingrigirilor mele.

— Atunci o să revin. Cât ești de bun, domnule Goeffe, și câtă recunoștință îți datorez! O! câtă rațiune am avut să-mi dic, că Dta ești ângerul meu cel bun.

Vorbînd așa din toată inima, Margareta se sculă și ținu micuțele sale mâni, pretinsului bătrân care le sărută, încât se poate de respectuos, și privește un moment la încântătoarea mică contesă în haina sa de atlas trandafiriu, garnisită cu crep. El îi ajută părintesce până ce își îmbumbă blana de hermelin, și își puse capisonul în cap, fără ai turti pantlicele și florile din păr; apoi îi dădu brațul până la sanie, în care dispărî în perinele de puf ca o lebădă în cuibul său.

Sania sbura, brăsdend în ghiață urme luminoase, și dispărî după stâncile țermului, înainte de ce ar fi putut Cristiano, stând în picioare pe stâncile Stollborgului, cugeta la frigul ce-l tae în două și la foamea cel tăii în patru.

Tinărul aventurier fu reținut de un spectacol minunat, fără a vorbi de o emoțiune îndestul de viă, despre care el însă nu cercă să și dea seamă.

După aședarea desăvârșită a furtunei, se ridicase un vânt de nord, carele, opus celui din climatele noastre, suflă dela apus și mătura cerul în puține clipe. Stelele luceau, precum Cristiano nu le văduse lucind nici odată în regiunile meridionale. Erau adevărați sori, și însași luna primea lustrul stelelor, cu cât se înălța în atmosfera curată, ceea ce pe la noi simplele planete nu și permit. Noaptea, deja așa de senină, se însenină încă prin reflexul zăpedei și al gheței, și masele pasagiului se ridicau în aerul acela transparent ca într'un amurg argintiu.

Un aspect grandios. Munți granitici, în forme angulare, acoperiți cu zăpadă vecinică cuprindeau un orizon ângust, deschis numai prin valea către sudvest. Șesurile și dealurile se perdeau puțin în noapte; însă forma generală a tabloului era accentuată prin tăietura largă a cerului albastru, pre care, intrerumperea lanțului granitic o lăsă deschisă. Cristiano, care venise la Stollborg așa dicend prin întunec, prin vijelie cu zăpadă, se scie orienta destul de bine spre a și recunoasce calea ce a făcut-o, prin fundul acela lin undulat, și a și da seamă

despre situațiunea strîmtorilor dela falun, stația unde el dejunase ađi-dimineată, precând dl Goeffe, dus repede de calul său viguros, s'a oprit mai târziu și a stat mai multă vreme.

Valea sau mai bine dis, lanțul văilor ânguste ce conduce dela falun la castelul Waldemora se sfârșese într'o strâmtoare aparentă, într'un amfiteatru iregular de piscuri înalte, format de un promontor din lanțul dela Sevenberg, ce desparte partea aceasta a Svediei centrale de partea meridională a Norvegiei. Doi torenți năvalnici, rostogolindu-se din înălțimile dela Sevenberg, din nord-vest către sud-ost, curgând de a lungul lanțului din dreapta și din stînga și precipitându-se în măsura în care el scade, se duc unul către marea baltică, celălalt către lacul Wener și Kattegat. Acești doi torenți devenind din ce în ce riuri, sânt: Dala și Klara.

Stollborg se află pe o colină petroasă, în fundul unuia din micle lacuri, formate prin riul Klara sau prin unii din afluenții săi repeși.

Cetitorul nu va pretinde o geografie prea minuțioasă; noi îi putem însă descrie localitatea, fără prea multe erori în caracterele sale principale: un peisagiu agitat, ce strălucea prin noaptea transparentă, ca o reunire de fortărețe de cristal, aruncat

Semnați: Verhovay, Szalay, Bekassy, Hentaller, Lázár, Vidovich, Toth, Ianossi, Simonyi, Szell, Onody.

Mauriț Jókai: Cât timp așa numita cestiune a evreilor a stat pe terenul social, nu m'am crezut chemat să mă amestec. Dacă evreii au defectele lor e datorica lor să le cunoască și să le vindece. Dacă sunt acușați pe nedrept, ei au talent și organe ca să-i apere. Dacă atacurile trec în sfera penală, avem judecători a căror misie este să examineze cauza și să judece. Dacă însă în forma petiției, de care e vorba, se propune desființarea unei legi și această propunere atacă principiul de egală îndreptățire, atunci aici nu sunt atacați Evreii, ci baza constituției Ungare, egala îndreptățire.

Eu, care sunt dintre cei puțini ce mai trăiesc din aceea epocă, când Ungaria și-a început reformarea sa, îmi aduc bine aminte, că scriind cuvântul de libertate pe steagul nostru, am mai scris alături și aceste cuvinte: „Egalitate, fraternitate.” Domnilor, aceste trei vorbe se pot pronunța numai împreună. Libertatea fără egalitate nu e libertate, ci prerogativă, privilegiu. Aceasta nu o pot accepta ca basă a constituției ungare (Aplause).

Onor. deputat al Rumului a acuzat întreaga adunare, dîcînd că deputații nu au curajul de a lua cuvîntul în această cestiune, temîndu-se că nu vor fi aprobați de alegătorii lor. Ei, domnilor, sînt fericit că nu am fost atins de așa acuzare. În colegiul electoral nu sînt evrei. (Iaritate în dreapta, șgomot în stînga extremă.) În colegiul meu nu e un singur evreu (Șgomot). Și cum se poate aceasta? Au oare Secuii legi deosebite, ce interdic evreilor exercițiul drepturilor politice? Sau că Secuii au gonit dintre ei pe evrei? Nu; dar lucrul se explică, că Secuiul e cu un grad mai econom și cu o nuanță de speculă mai bun de cît evreul. (Aprobări vii; șgomot în stînga.)

Secuiul nu se dă înapoi dela nici un lucru, despre care se dîce într'alte locuri că se-l facă evreul, pentru că nu ne convine; Secuiul nu cumpără ce nu-i trebuie, și ce-i trebuie își face însuși; el e negustor și birtaș. Și apoi Secuiul ține așa de mult la vatra lui părintească, în cît nu vinde nici o palmă nici evreului, nici vîrului papei din Roma. (Mare ilaritate.) El nu permite la nici un străin să se așeze la dînsul și să cumpere aci pămînt. În fine Secuiul face să i se crească copii mai bine de cît chiar evreii; cele două scoale din Sepsi-Szt-György, ar pute fi reședința comitatului în Nyiregyháza (Iaritate mare.)

Jokay: continuînd a vorbi în favoarea evreilor dîce că mulți citează pasage din Talmud spre a ridica acușări contra evreilor. Însă dacă s'ar aplica astăzi ceea ce s'a scris acum o mie de ani, atunci ce ar dîce un străin, care ar ceti în Talmud nostru, în *Corpus juris*, care dîce că în Ungaria un bărbat își poate ucide femeea necredincioasă; ca hoțului să i se scoată ochiul; că dacă un nobil se căsătorește cu servitoarea sa, amîndoi să fie legați cu o funie de paie, să fie tîrîți și vînduți (ilaritate) și ca luterani să fie arși. Toate acestea sînt cuprinse în codul nostru, dar astăzi cine mai execută așa ceva?

În fine trebuie să constat ceea ce caută să se recunoască evreilor noștri: iubirea cătră patrie. Aceasta s'a atestat din două părți opuse, atât de cătră conducătorul războiului pentru libertatea Ungariei, cît și de cătră Haynau, care a condamnat pe Evrei la o contribuție de 2 milioane, pentru că toți au fost pentru lupta de libertate și s'au bătut cu armele în mîna. (Așa este!) Ași pute numi amici

de ai mei, cari au fost răniți la luarea Budei și cari au fost evrei.

Szalay: Ași dori să aud numele unui viteaz Evreu!

Jokay: Căutați pe profesorul din Crișul-mare, Carl Ballagi, pe trupul căruia veți afla și acum rana primită la luarea Budei.

Domnilor, eu sînt convins că în secolul viitor nu va mai fi o cestiune a Evreilor. Evreii vor căuta și găsi mijloace, ce vor face din ei fii demni ai acestei națiuni.

Națiunea ungară a asimilat deja două rase semitice. Una din aceste seminții au fost Numani.

Istoczy: A fost o rasă turanică.

Jokay: A fost o seminție semitică, căci erau Turci, vorbeau limba turcă și toată cronica lor, e scrisă în limba turcească.

Simonyi: Atunci a fost o seminție altaică. (Voci: Nu intrerupeți! Ascultați!)

Jokay: A doua seminție a fost a Armenilor, cari de asemenea au fost seminți și care ași s'au asimilat așa de tare, în cît nimeni în Ungaria nu mai poate spune cine este Armean. (Așa este.)

A treia seminție va fi a evreilor și în secolul viitor nimeni nu i va pute distinge de Unguri (Aplause).

Simonyi: Pentru că toți vom fi evrei. (Mare ilaritate. Auđiți!)

Jokay: Domnilor, înfrângeți tot ce am spus; aduceți contra argumente; nimiciți aserțiunile mele: toate aceste nu ne vor face să stăm la îndoială, cînd e vorba de a sci, dacă baza constituției ungare trebuie să fie liberalismul și egala îndreptățire sau nu. (Aplause).

O națiune, care se poate asigura pe sine și existența sa numai prin aceea, că confiscă unui alt neam, clase sau confesiuni drepturile politice și civile, o asemenea națiune își cântă însași cântecul de moarte (aplause). Eu însă voiesc ca Ungaria să trăiască în veci; de aceea resping petiția și accept propunerea comisiunii de petițiuni. (Aplause prelungite.)

(Va urma)

Dualismul și dl Kossuth.

Politica lui Kossuth este judecată de „Telegraphul” din Bucuresci. Dacă n'am cunoasce raportul țiarului din care reproducem, am fi trecut articolul cu vederea. Așa însă îl punem înaintea publicului spre aprețiere. Eată articolul:

Postul guvernator al Ungariei, d. Kossuth, publică de câte va țile articole foarte însemnate în „Pesti Napló”.

D. Kossuth este fără contradicere unul din cei dintăiu țiaristici ai actualității. Chiar adversarii săi nu se pot opri de a nu-i admira stilul, verva și forța logiceii sale. Fie care din articolele sale produce astfel o profundă impresiune asupra spiritelor și adesea convingerile cele mai bine stabilite se simt sdruncinate sub influența argumentelor acestui om estraordinar. Cea mai mare parte din țiarele ungueresci observă față cu aceste articole cea mai profundă tăcere. Adversarii nu voesc să le facă reclamă și amicii nu voesc să turbure efectul lor asupra publicului printr'o polemică plină de spirit de partidă.

Creдем că adversarii politiceii lui Kossuth nu fac bine păstrînd tăcerea.

D. Kossuth voesc să probeze în ultimul său articol că dualismul nu există în monarchia austro-

un pumnal. Negreșit eu am să merg până în Laponia, de m'ar părăsi Puffo și de ar muri bietul Jean prin zăpadă. Eu voiesc să ved noaptea de douăzeci și patru de oare și mica lucire dela ameađi în luna lui Ianuarie. Eu sci că nu o să am succese în țeara aceasta, însă mica sumă ce o vom agonisi aici, îmi va permite să călătoresc ca un domn mare adecă singur și pe jos, fără să fac altceva, decăt să privesc și să simț fina floare a vieții, noul, adecă țioa care desparte dorul de osteneală și visul de suvenir.

Și tinêrul cu imaginația avidă caută deja cu ochii în fundul cerului munților înalți, nevêduta cale, ce avea să-l conducă spre nord, sau la Norvegia. În vis el se vedea deja acolo, suspendat pe țermul prăpăștiilor și cîntînd vr'o tarantelă veselă spre marea uimire a vechilor ecouri scandinave, precînd sonurile unei orchestre îndepărtate apropiau urechilor sale refrenurile clasice a unui vechiu cîntec francez, probabil foarte modern la Dalecarlieni. Era musica balului, dat în castelul nou, din partea baronului Olaus de Waldemora, vecinilor săi dela țeară, în onorul șarmantei Margarete de Elveda.

(Va urma)

ungară. Aceasta ar fi, după fostul guvernator, o monarchie unitară avînd o singură armată, o singură Bancă Națională, un singur sistem de monedă și formînd un singur teritoriu vamal. Chiar cele două Delegațiuni se întrunesc într'un singur corp reprezentativ pentru a vota unele puncte în litigiul din bugetul comun.

Ungaria nu are consulat în străinătate pentru ași apăra interesele sale speciale în comerț. D. Kossuth pretinde că dualismul n'ar pute exista decăt sub regimul unirei personale, adecă dacă între Austria și Ungaria n'ar fi altceva decăt persoana suveranului, care ar fi garanția că cele două state ar merge împreună în politica esteroară și că ar reuni cele două armate pentru a apăra toate țerile de sub sceptrul Habsburgilor, în potriiva ori-cărui atac din afară.

Ceea ce d. Kossuth înțelege prin dualism, nu e alt-ceva decăt alianța ofensivă și defensivă a acelor două state. Aceasta ar fi abdicarea Austro-Ungariei dela rangul ei de putere mare, căci alianța a două state de mărime mijlocie nu constituie o putere mare. Da, să o dîcem cu francheță, trebuie ca monarchia Austro-Ungară să fie o putere unitară față cu străinătatea.

Asta e de nevoie mai cu seamă în interesul Ungariei. Să ne dăm o socoteală esactă de situația națiunii ungare. Aceasta e strîmtoară între masele slave și germane. Războiul între Franța și Germania nu e decăt o afacere a timpului. Dacă Germania va reuși să strivească pe Franța, șovinismul german nu va mai ave margini.

În acest cas o Ungarie independentă ar ave mai mult să se teamă de germani de cît de Slavi. Nu numai ea ar deveni un Stat vasal, dar ar fi silită a suferi o germanisare mult mai primejdioasă de cît era aceea a dl lui Bach. Dacă, din contră, Franța iese învingătoare în marea luptă, ea va ave un mare interes a transforma Austria într'un stat slav pentru a se garanta contra atacurilor viitoare ale Germaniei. Atunci o Ungarie independentă ar ave să se lupte contra Slavilor de Sud și a slavilor de Nord și a slavilor austriaci, — și naționalitatea maghiară ar fi ear în primejdie.

Sîntem cu totul convinsi că națiunea maghiară nu poate fi manținută de cît, dacă Austro-Ungaria rămîne o mare putere unitară, în care Ungaria constituie un factor cel mai principal, și aceasta din cauză că este singurul element din monarchie, care și are punctul de gravitate în interior.

D. Kossuth să aleagă între ideea unei Ungarii independente, care prin rezultatele unui războiu viitor ar espune pe maghiari la pericolul pierderii naționalității lor, și între o monarchie austro-ungară unitară față cu străinătatea, dar dualistă în interior, păstrînd naționalitatea maghiară prin pozițiunea ei de mare putere în concertul european. Sunt 20 ani, de cînd noi am ales, și sîntem hotărîți a face toate sacrificiile în privința independenței noastre ca Stat pentru a apăra ceea ce ne e mai prețios: naționalitatea noastră. Independența Ungariei are mult mai puțînă valoare pentru noi de cît existența rasei maghiare.

Proiectul de lege pentru scoalele medii.

Speram, că cu luarea dela ordinea țilei a proiectului de lege referitoriu la scoalele medii, prezentat dietei în anul 1881 de ministeriul de culte și instrucțiune publică, s'au delăturat pe viitoriu temerile naționalităților nemaghiare și ale confesiunilor. Proiectul numit, precum am fost arătat la timpul său, conținea restricțiuni, cari jigniau dreptul de dispozițiune al confesiunilor în afacerile școlare. În urma numeroaselor proteste ce s'au ridicat contra numitului proiect, acesta a fost luat dela ordinea țilei. Cu aceasta credeam, că de o camdată s'a finalizat cestiunea, și că dacă totuși se va re'nprospeta, decidera ei va urma pe nesce base mai solide căutînd a se satisface aspirațiunile îndreptățite ale confesiunilor. În credința dintăiu ne-am amăgit amar, proiectul cărăși a intrat în stadiul actualității. Încăt privesc partea a doua, că adecă decidera se va face doară pe viitor pe alte base mai multămitoare pentru toți, ne-am chiar înșelat.

În 17 Ianuarie a. c. a fost conchemată comisiunea de instrucțiune la o ședință. Se ceti protocolul luat în ședința ce o ținuse comisiunea în 12 Octombrie 1882. Pe baza acestui protocol se făcu constituțiunea și se esmise tot pe baza acestui protocol, la recercarea ministeriului de culte și instrucțiune publică, un subcomitet, constătător din membrii: Barosz, Babics, Szathmary și Zselinsky, care avea să prelucre proiectul de lege din 1881 redat din partea dietei comisiunii de instrucțiune.

Deși s'au dovedit, că numitul protocol luat în ședința din 12 Octomvre 1882 e apocrif și că comisiunea atuncia n'a putut fi îndreptățită a esmite sub-

pe puncte inegale în modul cel mai caprițios și mai cutezat; graniți lucitori, inchiđînd trei părți a le orizonului, micașiste lucitoare, desemnându-se în forme mai puțîn grandioase, dară mai bizare, pe șesurile puțîn ridicate, în sfârșit o mie de cascade mici înghefate și atárnătoare ca ace de diamant de a lungul stîncelor și întălnindu-se cu un torrent mai larg, înleștat și el sub ghiață, ca și cînd ar fi încatenat de lac, a cărui țermuri se deosebeau numai prin prăvălișuri și prin ace de peatră brută, pe coasta cea neagră, pe care iarna nu putuse pune coloirea sa albă și uniformă.

Bine mi s'a dîs, cugetă Cristiano, că nopțile aspre ale nordului au pentru ochi și pentru imaginație, splendori ne mai auđite. De m'ași reîntoarce la Neapole, și ași dîce că nopțile din Neapole vorbesc numai cătră simțuri și că cine n'a vêdut iarna pe tronul său de brumă nu-și poate face cea mai mică ideeă despre minunile operelor dumnezeesci, doară m'ar batjocori și m'ar lapida. Tot atăta.

În faptă toate sunt frumoase sub cer și pentru acela, care simte frumșea aceasta, poate că impresiunea cea de pe urmă îi pare totuși cea mai completă și cea mai vrednică de entusiasm. Da, trebuie să fie sublimă, căci eată că mi uit de frigul ce-l credeam însuportabil și că aflu chiar un fel de plăcere să respir aerul acesta, care-ți intră în pept ca

comitete, având simplu a se constitui în acea ședință, protocolul se autentică și președintele comisiunii Barosz, prezentă acestei-a elaboratul subcomitetului carele de drept nu există. Elaboratul e lucrat sub auspiciile consilierului ministerial Carol Szász și e aprobat de ministerul de culte și instrucțiune publică.

E evident, că elaboratul acesta apocrif e lucrul mânilor a unui consorțiu privat. El a fost vîrit în comisiune pe sub ascuns, fără scirea dietei și a publicității, și cu omiterea responsabilității ministrului. Cu toate acestea în 24 Ianuarie elaboratul se află la ordinea zilei în ședința comisiunii, în locul proiectului anunțat dietei din partea ministrului de culte și instrucțiune publică.

Nu ne indoim, căci n'avem cuvînt a ne îndoi la noi de nimic, nu ne indoim, că proiectul acesta, deși de o genesă clandestină, va fi desbătut în câteva zile de comisiune și că în scurt timp ne vom pomeni cu el înaintea plenului dietei.

Proiectul de față întrece în ignorarea dreptului și în veleități absolutistico-centralistice, pe toate proiectele de până acum.

Pe baza acestui proiect dispare cu totul deosebirea dintre scoalele medii de sub conducerea statului și cele confesionale. Scoalele confesionale sînt tractate, ca și institutele de stat. Jurisdicțiunea confesională e subordonată directorului suprem districtual al scoalelor de stat. Sistemul de instrucțiune, planul de învățămînt, normarea esaminării, toate acestea sînt puse la dispozițiunea statului. Testimoniul de maturitate estradat dela institutele confesionale are valoare numai, fiind subscris de comisarul esaminător. Confesiunea are numai dreptul: a suporta spesele cu școala din mijloacele proprii. Ea n'are voie a-și esamina însăși pe candidații săi de profesură. Esamenul de profesură se poate depune numai la cele două universități din țeară, și numai în limba maghiară.

Dacă n'am fi avut ocaziune a vedea, că la noi se pot întempla chiar și lucrurile cele ne mai pomenite, am crede că avem de a face cu o scire, respîndită din trecere de vreme, sau cu o scornitură, căreia îi lipsește ori ce temein. Întrebunțarea de mijloace cât de drastice se face la noi fără cel mai mic scrupul, când e vorba de ajungerea unui scop particular maghiar. Guvernul unui alt stat s'ar fi gândit, mult până ar fi venit înaintea dietei cu un alt proiect într'o cauză, în care i-a întimpinat odată atâtea nemulțămiri, precum a întimpinat guvernul nostru în afacerea scoalelor medii. Demnitatea și vața guvernului și încrederea pusă în el cereau, ca cu a doua ocaziune să fie foarte precaut. Se cerea să judece bine guvernul lucrul și să delature pe viitor ori-ce nedumeriri, și suspițiuni, la cari au putut ajunge naționalitățile nemaghiare și confesiunile prin purtarea lui de mai nainte. Astfel s'ar fi reabilitat earăși în stima și încrederea ce i compete și s'ar fi restituit mulțămirea între locuitorii din Ungaria.

În locul acestora se urmează chiar contrariul. Pe sub ascuns, cu ignorarea publicității se pune lucrul la cale. Guvernul, se vede, scie, că face lucrul rău nejust, de aceea preferă întunerecul. După-ce e odată pus lucrul la cale, strigătele și vaetele numai folosesc nimic.

Presa maghiară și maghiaroană are voce înaltă. Strigătele acesteia înădușesc plîngerea diarelor nemaghiare și astfel lucrul e încheiat.

Proiectul faimos, trecut prin fase atât de miraculoase conține mare pericol pentru cultura intelectuală și pentru europisarea Ungariei, și nu va strica să-l cunoaștem din fir în pîr.

Eată-1:

Proiect de lege

pentru scoalele medii și pentru calificarea profesorilor dela scoalele acestea.

Secțiunea I.

Organizațiunea scoalelor medii.

§. 1. Sub scoale medii se înțeleg în legea de față gimnasiile și scoalele reale.

Chiamarea gimnasiului și a scoalei reale e, a conduce tinerimea spre cultura generală mai înaltă și a o pregăti pentru cariera mai înaltă științifică.

Chemarea aceasta și-o implinesce gimnasiul cu ajutorul studiilor umanistice preste tot, în special al celor vechi clasice, școala reală însă prin instrucțiunea în limbele moderne, în matematică și în științele naturale.

§. 2. Atît gimnasiul, cât și școala reală au câte 8 clase cu tot atâtea cursuri.

În mod excepționale sînt permise și institute necomplete, la nici un cas însă de aceea, care au mai puțin de 4 clase.

Fără cele 4 clase inferioare nu se concede înființarea și susținerea claselor superioare.

Institutele înființînd se pot organiza succesiv curs de curs; în stadiu de tranziție pot fi și numai cu 1, 2 sau 3 clase; dezvoltarea trebuie să se statorască însă reîntrerupt din an în an cel puțin până la clasa a patra.

§. 3. Obiectele de învățămînt ordinare obligate ale instrucțiunii diu gimnasiu sînt:

- Religiunea și moralul.
- Limba maghiară și istoria literaturii maghiare.
- Limba latină și literatura.
- Limba germană și literatura.
- Limba elină și literatura.
- Geografia.
- Istoria Ungariei.
- Istoria universală.
- Propedeutica filosofică (Psihologia și Logica).
- Matematica.
- Istoria naturală.
- Fizica și Chemia.
- Desemnul geometric.
- Caligrafia.
- Gimnastica.

§. 4. Obiectele de învățămînt ordinar (obligate) în școala reală sînt:

- Religiunea și moralul.
- Limba maghiară și literatura.
- Limba germană și literatura.
- Limba franceză.
- Propedeutica filosofică (Psihologia și Logica).
- Geografia.
- Istoria Ungariei.
- Istoria universală.
- Matematica.
- Istoria naturală și Geologia.
- Fizica.
- Chemia.
- Geometria descriptivă.
- Desemnul.
- Caligrafia.
- Gimnastica.

§. 5. Dela învățarea obiectelor obligate nu este scutit nimenea, singur dela gimnastică pentru scăderi corporali, și gimnasiații dela desemn. Scutirea o esoperează la recomandarea corpului profesoral forul suprem al învățămîntului. (Va urma.)

Sciri telegrafice.

Cattaro 30 Ianuarie. Principele Petru Caragorghievici fu distins cu crucea cea mare a ordinului Danilă și denumit senator onorăr. Remănera lui în Cetinie are de scop căsătoria cu prințesa Zorca.

Paris, 30 Ianuarie. După ședința camerei, care s'a suspendat în urma oboselii ministrului president, acesta a fost atacat de leșin. Este de temut o congestiune în creeri.

Paris, 30 Ianuarie. Fallières se află mai bine. Captașmele cu ghiață i s'au ordonat și linisce 24 de oare.

London, 30 Ianuarie. În cercurile guvernului se asigură, că Rusia face din cestiunea Chiliei o condițiune de existență pentru comisiunea internațională dunăreană. Scirea că propunerea Barrère s'ar fi luat dela ordinea zilei, este neesactă.

Petersburg, 30 Ianuarie. „Polit, Corr.“ anunță: că s'a ficsat termenul pentru încoronarea țarului la începutul lunii lui Maiu.

București, 31 Ianuarie. Din Odessa vin sciri că s'au încheat contracte de liferățiuni foarte mari de furagiu pentru regimentele de cavalerie, cari sînt a se concentra în Rusia de mează di. Măne se tac alegerile comunale în România întreagă.

Paris, 31 Ianuarie. Faimele despre mai multe demisionări ale mai multor ambasadori francezi sînt neintemeiate. Duclerc a avut o noapte agitată, cu toate acestea se află mai bine. Indispozițiunea lui Fallières a luat curs normal.

Paris, 31 Ianuarie. Afacerea închișițională a principelui Napoleon este terminată. Camera acuzatoare va decide cătră sfîșșitul săptămînei. Capul tipografiei, în care s'au tipărit manifestul, lui Napoleon fu pedepsit cu 400 franci.

Paris, 31 Ianuarie. Royalistii arangiază în 4 Februarie un bal de demonstrațiune în „Hotel continental.“ Starea sănătății lui Fallieres va cauza măne eventual amănarea desbaterii.

București, 31 Ianuarie. Înțelegerea între România și Austro-Ungaria în cestiunea dunăreană nu s'a putut cu ocaziunea negoțierilor din urmă. Se crede că înțelegerea se va pute în decursul conferenței din London.

Paris, 1. Februarie. Generarul Thibaudin e denuțit ministru de resboiu.

Varietăți.

* (Almanach.) Societatea academică „România Jună“ din Viena ne a onorat și pe noi cu o surprindere din cele mai plăcute. O comunicăm:

„Desvoltarea pe teren literar este scopul de căpetenie, pe care societatea academică „România Jună“ de 13 ani de când există cu sârguință l urmărește. Acesta e idealul, care o însuflețește în mersul său pentru propășire, aceasta e ținta spre care se îndreaptă. Urmînd pe această cale am putut dobîndi încrederea onoratului public. Eată condițiile trebuincioase pentru o activitate, fie cât de modestă, care uneori e însă productivă.

„Sîntem prea fericiti a Vă anunța, că „România Jună“ va eda un „almanach“ care va fi ilustrat cu Augustul Nume „Carmen Sylva“ și cu numele celor mai distinsi scriitori români, membrii ai societății. El va cuprinde următoarele scrieri nouă:

Carmen Sylva. Vremea și iubirea (Alegorie).

Alexandri V. Earna vine, Isvorul (Horă din Mircești).

Aurelian P. S. Un sfat poporului român.

Creangă I. Anecdote.

Eminescu M. Luceafărul. (Poesiă.)

Gane N. Ioan Urđilă (Novelă.)

Maiorescu T. Despre progresul adevărului în judecarea lucrărilor literare.

Negruzzi I. Copii de pe natură.

Neișescu I. Blăstemul meu. Lui Amor. Neînțelegere. Moștenitorii mei (Poesii).

Popescu I. Sibiu. Necesitatea pedagogiei.

Sbiera I. (Cernăuți) Condițiunile necesare pentru existența conservarea și prosperarea graiului național.

Slavici I. O serisoare din Italia, mai ales despre S-ta Cecilia și Neapoli.

Teclu N. Însemnătatea Chimiei.

Vulcan I. Iubirea (Poesie)

Xenopol A. D. Realismul și Idealismul.

„Însemnătatea acestui op este ușor de recunoscut. Pe o iconă mică el va presenta o activitate a literaturii noastre de acum. Contînd pe căldurosul sprijin, cu care onoratul public ne a întimpinat totdeauna, ne am silit a corăspunde cât mai mult datorinții noastre. Apelăm dar la fie care român, căci de rezultatul întreprinderii e legată prosperarea României June.

„Almanachul va apăre la începutul lui Martie st. n. avînd 15—17 coli de tipar, 8° mare. Prețul 2 fl. pentru România 5 lei. n.

„Ne luăm voiă a vă ruga să ne oferiți și Dvoastră, deosebitul ajutor, și a deschide prin lista de abonament Nr. o țcolectă în cercul cunoscințelor Dvoastră, ear cel mult până la 1 Martie st. n. să ne înapoiăți această listă ori-ce rezultat ar avè pe adresa: Eugeniu Zotta „România Jună“ VIII Langgasse, Vien a. Primiți etc.

Comitetul pentru Almanach.

President:

Dr. C. Popasu.

„Venitul curat e destinat pentru susținerea cabinetului de lectură și ajutorarea membrilor lipsiți de mijloace. Ofertele marinimoase se vor cuita în deosebi.“

Credem că e de prisos a mai face comentariu la cele de mai sus. Se comentează de sine. De aceea noi recomăndăm sprijinul întreprinderii societății acad-mice „României Jună“ din toată inima.

* (Petrecere cu joc) arangiată de Pompierei Sălișteni în 3 Februarie st. n. 1883 în edificiul scoalei din Săliște, începutul 7 oare seara. Prețul intrării: 1 fl., care se solvesce în seara balului la casă. Contribuiri peste prețul de intrare în favoarea reuniunii se primesc cu mulțămită și se vor cuita prin diare.

* (Bal filantropic), ce se va ține în Blaj Duminecă în 11 Februarie n. în „Otelul Național“. Venitul e destinat în favorul studenților sêraci și bolnavi.

Nr. 177. 1882

[343] 2—3

EDICT.

Ioan German de religiunea gr. or. din Ocna, comitatul Albei inferioare, carele de 4 ani cu necredință a părăsit pre legiuita lui soție Ana n. Ilie Sora din Săliște, se citează prin aceasta, ca în termin de trei luni dela prima publicarea a acestui edict să se prezenteze înaintea acestui scaun protopresbiteral, ca for matrimonial de prima instanță, căci la din contră și în absența dînsului se va pertracta și decide procesul intentat contrăi de cătră soția sa.

Sibiu 13 Ianuarie 1883.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Săliștei, ca for matrimonial de prima instanță.

Nr. 5600/1882 civ.

[342] 3—3

Publicațiune.

Tribunalul reg. din Elisabetopole aduce la cunoscința publică, că pentru comasarea generală a hotarului comunei Lățud s'a ficsat ziua dela 16 Aprile 1883 la 10 oare înainte de ameați în comuna Lățud la locuina primariului comunal; pe când sunt invitați a se reprezenta toți proprietarii cu aceea, că acei cari nu se vor presenta se vor considera că consimt cu comasarea; esemplarul cel dintăiu al cererei se poate vedea la acest tribunal. regesc. —

Din ședința tribunalului reg. din Elisabetopole ținută la 30 Decemvre 1882.

Nagy Lajos m. p.
preș.

Butak m. p.
not.